

## Nr 107.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående rätt för tjänstemännen i första lönegraden hos pensionsstyrelsen S. E. Fägersten, H. F. C:son Gyller och P. Bratt att för åtnjutande av löneförhöjning genom ålders-tillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring inom styrelsen; given Stockholms slott den 22 februari 1918.*

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att en var av tjänstemännen i första lönegraden hos pensionsstyrelsen Sten Edvard Fägersten, Harald Fredrik C:son Gyller och Percival Bratt må för åtnjutande av löneförhöjning genom ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid, han på grund av stadigvarande förordnande under år 1914 tjänstgjort inom styrelsen.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

*Axel Schotte.*

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 februari 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,  
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,  
 Statsråden PETERSSON,  
 SCHOTTE,  
 PETRÉN,  
 NILSON,  
 LÖFGREN,  
 friherre PALMSTIERNA,  
 RYDÉN,  
 UNDÉN,  
 THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Schotte anförde härefter:

Framställning  
 av pensions-  
 styrelsen.

I skrivelse den 5 november 1917 har pensionsstyrelsen gjort framställning i fråga om rätt för tre tjänstemän i första lönegraden hos styrelsen att för åtnjutande av ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring.

Styrelsen anför därvid följande:

»Sedan Kungl. Maj:t den 5 december 1913 bemyndigat pensionsstyrelsen att anställa tjänstemän och biträden mot den avlöning, som styrelsen ansåge erforderlig med hänsyn till beskaffenheten av det arbete, som skulle av tjänsteman eller biträde utföras, och den för arbetets behöriga utförande nödiga utbildningen, dock ej till högre årligt belopp för någon befattningshavare än 5,600 kronor, förordnade styrelsen den 30 december 1913 bland andra e. o. tjänstemännen hos

styrelsen Harald Fredrik Cson Gyller, Sten Edvard Fägersten och Percival Bratt att tills vidare under år 1914 vara tjänstemän hos styrelsen mot åtnjutande av en avlöning, Gyller och Fägersten å 4,600 kronor vardera samt Bratt å 3,900 kronor. Gyller och Fägersten tilldelades sålunda en något högre avlöning än den, som utgår å tjänst i första normalgraden, och berodde detta därpå, att åt dessa tjänstemän, såsom föreståndare den ena för styrelsens registeravdelning och den andra för bokföringsavdelningen, anförtratts en särskilt dryg och ansvarsfull arbetsuppgift, förenad med förmanskap för ett avsevärt antal biträden.

Efter det Kungl. Maj:t den 1 oktober 1914 fastställt stat för pensionsstyrelsen att gälla från och med den 1 januari 1915, utnämndes och förordnades den 30 december 1914 Gyller och Fägersten att från och med den 1 januari 1915 vara tjänstemän i första lönegraden hos styrelsen mot åtnjutande av de i den sålunda fastställda staten för ifrågavarande befattningar bestämda avlöningsförmåner, nämligen lön 2,200 kronor, tjänstgöringspenningar 1,500 kronor och ortstillägg 300 kronor eller tillhoppa 4,000 kronor jämte tre ålderstillägg å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år. Styrelsen tillåter sig i detta sammanhang erinra om, att styrelsen i sin skrivelse den 18 december 1913 angående avlönings- och omkostnadsstat för år 1915 anhöll om bemyndigande att, då tjänsteman i första lönegraden användes till arbete av mera krävande art, få tilldela honom lämpligt tilläggsarvode, varvid avsikten var, att Gyller och Fägersten skulle komma i åtnjutande av dylikt avlöningstillägg. Denna hemställan vann emellertid icke Kungl. Maj:ts bifall. Bratt förordnades likaledes den 30 december 1914 att tills vidare uppehålla en befattning i första lönegraden, till vilken medel från och med år 1915 anvisats på extra stat. Befattningen, å vilken utgått arvode med 3,900 kronor, därav 1,500 kronor skolat anses såsom tjänstgöringspenningar, har genom beslut av 1917 års riksdag från och med år 1918 uppförts å ordinarie stat, med den avlöning, som, enligt vad ovan nämnts, utgår till tjänsteman i första lönegraden, varvid tillika föreskrivits, att, därest dess innehavare vid nämnda tidpunkt tillträder motsvarande befattning å ordinarie stat, honom må tillerkännas rätt att för åtnjutande av ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid, han omedelbart dessförinnan på grund av stadigvarande förordnande efter ingången av år 1915 bestritt sin ifrågavarande befattning.

Beträffande ovannämnda ordinarie befattningshavare, Fägersten och Gyller, är, som ovan antytts, i staten föreskrivet, att ett första ålderstillägg skall kunna utgå efter fem år eller från och med år 1920. Detsamma är förhållandet med Bratt, under förutsättning, att han från och med år 1918 tillträder ordinarie befattning, motsvarande den av honom nu innehavda befattning å extra stat. Då emellertid ifrågavarande tjänstemän redan från början av sin verksamhet hos styrelsen utfört samma göromål, som åligga dem på grund av nu innehavande befattningar, och då deras arbete under pensionsförsäkringens första verksamhetsår varit av särskilt krävande natur, synes det styrelsen rättvist och billigt, att de må för åtnjutande av avlöningsförhöjning genom ålderstillägg tillgodoräkna sig jämväl sin tjänstgöring hos styrelsen under år 1914.

I detta sammanhang tillåter sig pensionsstyrelsen erinra om att riksdagen förut i ett flertal liknande fall medgivit, att innehavare av befattning, som uppföres på stat, må för åtnjutande av löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, han dessförinnan innehaft stadigvarande anställning i statens tjänst av enahanda beskaffenhet och i samma tjänstegrad som den i stat uppförda befattningen.»

På grund av vad sålunda anförts har pensionsstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att tjänstemännen i första lönegraden hos styrelsen Sten Edvard Fägersten och Harald Fredrik C:son Gyller samt tillförordnade tjänstemannen i första lönegraden Percival Bratt må — Bratt under förutsättning att han med ikraftträdande av ändrad stat för pensionsstyrelsen från och med år 1918 tillträder ordinarie befattning, motsvarande den av honom nu innehavda befattningen å extra stat — för åtnjutande av löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, de på grund av stadigvarande förordnande under år 1914 tjänstgjort inom styrelsen.

Tillika har pensionsstyrelsen meddelat, att de sakkunniga hos styrelsen förklarar sig biträda styrelsens hemställan.

Statskontoret.

Till följd av remiss har statskontoret den 15 december 1917 avgivit utlåtande i ärendet samt därvid anført följande:

»I den till 1913 års riksdag avlåtna proposition om anslag till pensionsstyrelsens upprättande framlades icke någon närmare utredning angående det antal tjänstemän i första lönegraden, vilket borde anställas med anlåtande av det å extra stat för år 1914 uppförda anslaget till pensionsstyrelsen. Dåvarande departementschefen angav sålunda endast, att för år 1914 kunde beräknas erfordras arvoden till 18 tjänstemän å 4,000 kronor. Någon fördelning av dessa tjänstemän å särskilda befattningar inom styrelsen förekom ej i propositionen, vilket väl ej heller i ärendets dåvarande läge lät sig göra. Innan frågan om fastställande av ny ordinarie stat för pensionsstyrelsen förelades 1914 års senare riksdag, hade däremot ett detaljerat organisationsförslag utarbetats av pensionsstyrelsen, vilket sedan i sin ordning prövats av löneregeringskommittén. I propositionen i ämnet motiverades ock ingående behovet av de olika befattningarna på varje särskild byrå, även vad angår byrån för yttre ärenden, som av Kungl. Maj:t upptogs allenast å extra stat och som först med 1918 års ingång överförts till styrelsens ordinarie stat.

Det synes statskontoret, att de befattningar, som under år 1914 bekläts av ifrågavarande tjänstemän, icke kunna anses vara tillkomna efter en så ingående prövning, som torde böra förutsättas, för att tjänstgöring å en på extra stat uppförd befattning må kunna tillgodoräknas vid beräkning av ålderstillägg å ordinarie tjänst. Beträffande åter den byrå, som åren 1915—1917 bibehållits å extra stat, var förhållandet ett helt annat, vadan ju ock riksdagen medgivit, att tjänstgöring i befattning å denna byrå efter ingången av år 1915 må tillgodoräknas för vinnande av ålderstillägg å motsvarande tjänst å ordinarie stat.»

På sålunda anförda skäl har statskontoret förklarar sig icke kunna tillstyrka pensionsstyrelsens ifrågavarande hemställan.

Departements-  
chefen.

Till en början torde nämnas, att pensionsstyrelsen den 6 november 1917 utnämnt och förordnat Bratt att från och med den 1 januari 1918 vara

tjänsteman i första lönegraden hos styrelsen mot åtnjutande av de i den av 1917 års riksdag för pensionsstyrelsen fastställda ändrade lönestaten för ifrågavarande befattning bestämda avlöningsförmåner. Bratt är sålunda berättigad att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna sig sin tjänstgöring hos styrelsen från och med 1915 års ingång.

Vad därefter angår den i ärendet gjorda framställningen, har statskontoret förklarat sig icke kunna tillstyrka densamma, då de befattningar, som under år 1914 uppehållits av ifrågavarande tjänstemän, icke kunde anses vara tillkomna efter en så ingående prövning, som syntes böra förutsättas för att tjänstgöring å en på extra stat uppförd befattning kunde tillgodoräknas vid beräkning av ålderstillägg å ordinarie tjänst. Med anledning härav må erinras om den utredning rörande behovet av tjänstemän hos pensionsstyrelsen, som låg till grund för Kungl. Maj:ts till 1913 års riksdag avlåtna proposition nr 298 angående inrättande av pensionsstyrelsen. Denna utredning gav vid handen, att för år 1914 erfordrades ett antal av 18 tjänstemän i första lönegraden, och bestämdes jämväl det för samma år till upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet på extra stat anvisade anslaget med hänsyn härtill. Erfarenheten ådagalade sedermera till fullo, att det sålunda för år 1914 beräknade antalet tjänster icke skulle hava tillåtit någon avknappning. Detta bestyrkes ytterligare därav, att i den stat för pensionsstyrelsen, som Kungl. Maj:t genom beslut den 1 oktober 1914 fastställde att gälla från och med år 1915, upptogs 19 tjänstemän i första lönegraden, varav 17 på ordinarie och 2 på extra stat.

Av de befattningar i första lönegraden, som erfordrades för år 1914 och vilka sedermera uppförts på ordinarie stat, besattes tre från årets början med nu ifrågavarande tjänstemän, och utförde de under nämnda år samma göromål, som sedermera alltjämt ålegat dem. Då nämnda tjänstemän sålunda under år 1914 innehaft stadigvarande anställning av enahanda beskaffenhet som de av dem nu innehavda, å ordinarie stat uppförda befattningarna, synes det med billighet och rättvisa överensstämmande, att de få tillgodoräkna sig tiden för berörda anställning för åtnjutande av ålderstillägg, i synnerhet som densamma infallit under pensionsförsäkringens första verksamhetsår och därför varit särskilt krävande.

Beträffande övriga befattningar, som uppfördes å ordinarie stat med 1915 års ingång, har flertalet av deras innehavare, enligt vad jag inhämtat, ej förut tjänstgjort i motsvarande egenskap allt sedan början av år 1914; i allt fall föreligga eljest sådana förhållanden, att förmånen att få tillgodoräkna sig sistnämnda år för åtnjutande av ålderstillägg ej

ansetts böra ifrågasättas annat än beträffande av styrelsen nu angivna personer.

Slutligen må omuämnas, att, enligt vad pensionsstyrelsen meddelat, löneregringskommittén erhållit del av styrelsens ifrågavarande framställning samt för sin del icke haft något att erinra däremot.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att en var av tjänstemännen i första lönegraden hos pensionsstyrelsen Sten Edvard Fägersten, Harald Fredrik C:son Gyller och Percival Bratt må för åtnjutande av löneförhöjning genom ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid, han på grund av stadigvarande förordnande under år 1914 tjänstgjort inom styrelsen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

*Fredric Hawerman.*